Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

9 päivänä syyskuuta 2015 *

Muutoksenhaku — Sopimus, jolla myönnetään yhteisön taloudellista tukea lääketieteellisen yhteistyön alan hankkeelle — Komission päätös periä osa ennakkomaksuista takaisin — Kumoamiskanne — Tutkimatta jättäminen

Asiassa C-506/13 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 11.9.2013,

Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro AE, kotipaikka Ateena (Kreikka), edustajanaan dikigoros E. Tzannini,

valittajana,

ja jossa vastapuolena on

Euroopan komissio, prosessiosoite Luxemburgissa, asiamiehenään S. Lejeune, avustajanaan dikigoros E. Petritsi,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Tizzano sekä tuomarit S. Rodin, A. Borg Barthet, M. Berger ja F. Biltgen (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: P. Cruz Villalón,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 24.2.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

tuomion

1 Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro AE (jäljempänä Lito) vaatii muutoksenhaussaan unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen tuomion Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro v. komissio (T-552/11, EU:T:2013:349, jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla unionin yleinen tuomioistuin yhtäältä hylkäsi sen nostaman kumoamiskanteen, joka koski Euroopan komission 9.9.2011 antamaa veloitusilmoitusta, jossa vaadittiin palauttamaan 83 001,09 euron suuruinen summa, joka oli maksettu osana yhteisön eräälle lääketieteellisen yhteistyön alan hankkeelle myöntämää taloudellista tukea (jäljempänä veloitusilmoitus), ja toisaalta hyväksyi tämän toimielimen esittämän vastakanteen, jossa vaadittiin Liton velvoittamista maksamaan kyseinen summa viivästyskorkoineen.

Asian tausta

2 Asian tausta on esitetty valituksenalaisen tuomion 1–8 kohdassa seuraavasti:

”1. Kantaja[, Lito,] on synnytyssairaala, joka on erikoistunut synnytyksiin, naistentauteihin ja kirurgiaan. Se on jäsenenä yhteenliittymässä, joka teki 12.5.2004 komission kanssa – – sopimuksen C510743, joka koskee Ward In Hand (WIH) -nimistä hanketta [jäljempänä WIH-hanke] ja jossa komissio sitoutui antamaan taloudellista tukea, joka oli tarkoitus maksaa useissa erissä (jäljempänä sopimus). [WIH]-hanke alkoi 1.5.2004 ja päättyi 31.1.2006. [Tämän] hankkeen yhteydessä – – komissio maksoi kantajalle Euroopan unionin taloudellista tukea yhteensä 99 349,50 euroa.

2 Sopimukseen sovelletaan sen 5 artiklan 1 kohdan mukaan Belgian oikeutta. Lisäksi sen 5 artiklan 2 kohdan nojalla unionin yleinen tuomioistuin ja muutoksenhaussa unionin tuomioistuin ovat yksin toimivaltaisia ratkaisemaan unionin ja yhteenliittymän jäsenten väliset riidat, jotka koskevat sopimuksen pätevyyttä, soveltamista tai tulkintaa.

3 Komissio ilmoitti kantajalle 29.4.2009 päivätyllä kirjeellä, että sille tehtäisiin rahoitustarkastus sen WIH-hankkeeseen osallistumisen vuoksi. Tästä kirjeestä käy ilmi, että tarkastuksen yhteydessä kantaja joutuisi muun muassa esittämään [tämän] hankkeen yhteydessä käytetyn henkilöstön työaikalistat. Kantaja ei esittänyt 4.–6.8.2009 pidetyssä tarkastuksessa työaikalistoja, joihin olisi merkitty sen työntekijöiden työtunnit, joiden osalta se oli hakenut palautuksia.

4 Komissio toimitti kantajalle 20.10.2009 päivätyllä kirjeellä tilintarkastuskertomusluonnoksen, jossa todettiin, ettei vaadittuja työaikalistoja ollut esitetty, ja kehotti kantajaa esittämään huomautuksensa. Kantaja esitti 13. ja 16.11.2009 päivätyissä kirjeissään tilintarkastuskertomusluonnosta koskevat huomautukset ja toimitti työaikalistat [WIH]-hankkeen yhteydessä tehdystä työstä. Komissio ilmoitti 23.12.2009 päivätyssä kirjeessä, jonka liitteenä oli lopullinen tilintarkastuskertomus, että se pysyi tilintarkastuskertomusluonnoksessa esittämissään päätelmissä.

5 Komissio osoitti kantajalle 25.10.2010 perintämenettelyä koskevan ennakkoilmoituksen, jonka mukaan palautettava määrä oli 93 778,90 euroa. Kantaja vaati komissiolta 15.11.2010 päivätyssä kirjeessä, että sen aikaisemmin toimittamat huomautukset tutkitaan uudelleen ja hyväksytään.

6 Tutkittuaan kantajan esittämät todisteet komissio katsoi 24.5.2011 päivätyssä kirjeessä, että yksi työntekijä eli V. oli osallistunut [WIH]-hankkeeseen, ja hyväksyi, että tämän työntekijän [tähän] hankkeeseen käyttämät työtunnit otetaan huomioon – –, korostaen kuitenkin, ettei sopimuksessa tältä osin vahvistettuja edellytyksiä ollut noudatettu. Lisäksi komissio hyväksyi, että välillisistä

kustannuksista otetaan huomioon määrä, joka on enintään 20 prosenttia hyväksytyistä välittömistä kustannuksista. Palautettava määrä alennettiin näin ollen 83 001,09 euroon. Kantaja esitti huomautuksensa 17.6.2011 päivätyllä kirjeellä.

7 Komissio kuitenkin katsoi, ettei kantaja esittänyt vastauksessaan yhtäkään uutta seikkaa, joka olisi omiaan näyttämään toteen muiden työntekijöiden [WIH]-hankkeen yhteydessä suorittamat työtunnit, ja se osoitti kantajalle 17.8.2011 päivätyllä kirjeellä lopulliset huomautuksensa. Lopuksi komissio toimitti 16.9.2011 kantajalle [veloitusilmoituksen], jossa se kehotti tätä maksamaan 83 001,09 euroa 24.10.2011 mennessä – –.

8 Komissio muistutti kantajaa velasta 3.11.2011 päivätyllä kirjeellä, jonka kantaja vastaanotti 15.11.2011, ja korosti, että sille kertyi korkoa enintään 5 prosenttia vuodessa, mikä on 11,37 euroa jokaiselta viivästymispäivältä, ja että 18.11.2011 kertyneen koron määrä oli 284,25 euroa.”

Unionin yleisessä tuomioistuimessa nostettu kanne ja valituksenalainen tuomio

3 Lito nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 24.10.2011 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jossa se vaati veloitusilmoituksen kumoamista.

4 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 13.1.2012 toimittamassaan vastineessa komissio esitti vastakanteen, jossa se vaati Liton velvoittamista palauttamaan osittain WIH-hankkeen yhteydessä maksettu taloudellinen tuki ja maksamaan viivästyskorkoa.

5 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 17–31 kohdassa, että asiakirja-aineistoon sisältyvien seikkojen perusteella ei voida katsoa, että veloitusilmoituksella pyritään saamaan aikaan sitovia oikeusvaikutuksia, jotka ylittävät sopimuksesta johtuvat oikeusvaikutukset ja edellyttävät tälle toimielimelle hallintoviranomaisena myönnettyjen julkisen vallan valtaoikeuksien käyttämistä. Näin ollen tämä veloitusilmoitus ei kuulu toimiin, joiden kumoamista voidaan vaatia SEUT 263 artiklan nojalla, joten unionin yleinen tuomioistuin jätti Liton kumoamiskanteen tutkimatta.

6 Unionin yleinen tuomioistuin tarkasteli valituksenalaisen tuomion 32–81 kohdassa komission vastakanteen, joka perustuu väitteelle, jonka mukaan Lito oli rikkonut sopimuksen mukaisia velvollisuuksiaan ja erityisesti yleisten sopimusehtojen 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa mainittua velvollisuutta, joka koskee työaikalistojen laatimista ja työntekijöiden WIH-hankkeen yhteydessä suorittamien työtuntien kirjaamista. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi arviointinsa päätteeksi, että kyseinen vaatimus on perusteltu.

7 Näin ollen se velvoitti Liton maksamaan komissiolle 83 001,09 euron suuruisen summan, johon lisätään viiden prosentin korkokannan mukaisesti laskettu viivästyskorko 25.10.2011 alkaen päävelan suorittamiseen saakka.

Asianosaisten vaatimukset unionin tuomioistuimessa

8 Lito vaatii unionin tuomioistuinta kumoamaan valituksenalaisen tuomion, ratkaisemaan pääasian ja velvoittamaan komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

9 Komissio vaatii, että unionin tuomioistuin hylkää valituksen ja velvoittaa Liton korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valitus

Ensimmäinen valitusperuste

Asianosaisten lausumat

10 Ensimmäisessä valitusperusteessaan, joka koskee SEUT 263 artiklan virheellistä soveltamista, Lito arvostelee unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se teki oikeudellisen virheen katsoessaan, että veloitusilmoituksen sisältö rajoittui niihin oikeuksiin vetoamiseen, joita komissiolla oli sopimusmääräysten mukaisesti, vaikka sen olisi Liton mukaan pitänyt todeta, että kyseinen ilmoitus oli seurausta siitä, että komissio käytti sille kuuluvia julkisen vallan valtaoikeuksia. Liton mukaan veloitusilmoitus annettiin, jotta se olisi täytäntöönpanokelpoinen SEUT 299 artiklassa tarkoitetulla tavalla, ja se on näin ollen toimenpide, jonka lainmukaisuutta unionin tuomioistuinten on tarkasteltava SEUT 263 artiklan perusteella nostetun kumoamiskanteen yhteydessä.

11 Tältä osin Lito muistuttaa yhtäältä, että komissio on pidättänyt itselleen yleisten sopimusehtojen 19 artiklan 5 kohdan sanamuodon mukaisesti oikeuden tehdä SEUT 299 artiklan mukainen täytäntöönpanokelpoinen päätös. Kun otetaan huomioon, ettei kyseessä oleva asiakirja ole luonteeltaan yksiselitteinen, minkä unionin yleinen tuomioistuin on todennut valituksenalaisen tuomion 29 kohdassa, Liton nostama kanne olisi joka tapauksessa pitänyt hyväksyä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan ensimmäisessä kohdassa taatun tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden suojelemiseksi.

12 Toisaalta unionin yleisen tuomioistuimen olisi valittajan mukaan pitänyt sen seikan vuoksi, että veloitusilmoituksessa itsessään viitattiin myös mahdollisuuteen käyttää SEUT 299 artiklassa määrättyä menettelyä, hyväksyä luottamuksensuojan periaatteen mukaisesti, että Liton nostama kanne otetaan tutkittavaksi.

13 Lito lisää, että kun unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että komission veloitusilmoituksessa yksin vahvistama eräpäivä on päivä, josta alkaen korkoa oli maksettava, se myönsi valituksenalaisen tuomion 73 ja 77 kohdassa epäsuorasti, että veloitusilmoitus on täytäntöönpanokelpoinen eikä se siis ole puhtaasti tiedotusluonteinen asiakirja.

14 Komissio katsoo, että ensimmäinen valitusperuste, joka on oikeudellisesti perusteeton, on jätettävä tutkimatta. Toissijaisesti se katsoo, että koska unionin yleinen tuomioistuin viittasi antamassaan määräyksessä Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro v. komissio (T-353/10, EU:T:2011:589) esitettyihin perusteluihin ja koska tästä päätöksestä on tullut lainvoimainen, ei sen mukaan voida enää kiistää, että veloitusilmoitus on tiedotusluonteinen valmistelutoimi, joka ei ole täytäntöönpanokelpoinen.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

15 Lito väittää ensimmäisessä valitusperusteessaan lähinnä, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen katsoessaan, ettei veloitusilmoitus ole SEUT 263 artiklassa tarkoitettu kannekelpoinen toimi.

16 Oikeuskäytännössä katsotaan vakiintuneesti, että SEUT 263 artiklan mukaisen kumoamiskanteen kohteena voivat olla kaikki toimielinten toteuttamat toimenpiteet, luonteestaan tai muodostaan riippumatta, joilla on sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin muuttaen tämän oikeusasemaa selvästi (ks. vastaavasti tuomio IBM v. komissio, 60/81, EU:C:1981:264, 9 kohta, ja tuomio Internationaler Hilfsfonds v. komissio, C-362/08 P, EU:C:2010:40, 51 kohta).

17 Kumoamiskanteella on tarkoitus varmistaa, että perustamissopimusta tulkittaessa ja sovellettaessa noudatetaan lakia, joten tämän tavoitteen vastaista olisi, että kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä tulkitaan suppeasti ja että tutkittavaksi ottaminen rajoitetaan koskemaan ainoastaan SEUT 288 artiklassa tarkoitettuja toimia (ks. vastaavasti tuomio IBM v. komissio, 60/81, EU:C:1981:264, 8 kohta).

18 Tätä unionin tuomioistuinten toimivaltaa tulkita ja soveltaa perustamissopimuksen määräyksiä ei kuitenkaan sovelleta silloin kun kantajan oikeudellinen asema on seurausta sellaiseen sopimukseen perustuvista oikeudellisista suhteista, jonka oikeudelliseen järjestelmään sovelletaan sopimuspuolten nimeämää kansallista lakia.

19 Jos unionin tuomioistuimet nimittäin katsoisivat, että niillä on toimivalta lausua sellaisten toimenpiteiden kumoamisesta, jotka kuuluvat vain sopimukseen perustuvaan asiayhteyteen, olisi vaarana paitsi se, että SEUT 272 artikla, jossa sallitaan toimivallan myöntäminen unionin tuomioistuimille välityslausekkeessa, menettäisi merkityksensä, mutta myös se, että tilanteissa, joissa sopimus ei sisällä tällaista lauseketta, unionin tuomioistuinten tuomiovaltaa laajennetaan koskemaan myös muita kuin niitä riitoja, joiden osalta niille on myönnetty toimivalta SEUT 274 artiklassa, jossa annetaan jäsenvaltioiden tuomioistuimille yleinen toimivalta ratkaista sellaiset riidat, joissa unioni on asianosainen (ks. vastaavasti tuomio Maag v. komissio, 43/84, EU:C:1985:328, 26 kohta).

20 Tästä seuraa, että sellaisen sopimuksen tapauksessa, joka on tehty kantajan ja jonkin toimielimen välillä, unionin tuomioistuinten käsiteltäväksi voidaan saattaa kanne SEUT 263 artiklan nojalla vain jos riidanalaisella toimenpiteellä on tarkoitus saada aikaan sitovia oikeusvaikutuksia, jotka jäävät asianosaisten välisen sopimussuhteen ulkopuolelle ja edellyttävät sopimuspuolena olevalle toimielimelle sen hallintoviranomaisen asemassa myönnetyn julkisen vallan valtaoikeuksien käyttämistä.

21 Tältä osin on korostettava, että tilanteessa, jossa toimielin, erityisesti komissio, päättää taloudellisten tukien myöntämistä varten turvautua sopimukseen SEUT 272 artiklassa tarkoitetulla tavalla, sen on pysyteltävä näissä puitteissa. Näin ollen sen on muun muassa vältettävä käyttämästä sopimuskumppaneidensa kanssa epäselviä ilmaisuja, jotka sopimusosapuolet saattavat ymmärtää siten, että ne kuuluvat yksipuoliseen päätöksentekovaltaan, joka ylittää sopimusmääräykset.

22 Kuten unionin yleinen tuomioistuin valituksenalaisen tuomion 28 kohdassa katsoo, ei tässä asiassa voida minkään asiakirja-aineistossa olevan seikan perusteella katsoa, että komissio käytti julkisen vallan valtaoikeuksiaan.

23 Mitä tulee muun muassa veloitusilmoitukseen, valituksenalaisen tuomion 25 ja 26 kohdasta käy ilmi, että se kuuluu sopimuksen asiayhteyteen, koska sillä on tarkoitus periä saatava, joka perustuu kyseisen sopimuksen määräyksiin. Veloitusilmoitus on nimittäin ymmärrettävä toimimisvaatimuksena, jossa mainitaan eräpäivä ja maksuehdot ja jota ei voida rinnastaa täytäntöönpanokelpoiseen toimenpiteeseen vaikka siinä mainitaan SEUT 299 artiklan mukainen täytäntöönpano yhtenä mahdollisena vaihtoehtona, johon komissio voi turvautua silloin, kun velallinen ei ole vahvistettuna eräpäivänä suorittanut velvollisuuksiaan.

24 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi siis perustellusti valituksenalaisen tuomion 28 kohdassa, ettei veloitusilmoituksella ole oikeusvaikutuksia, jotka perustuvat julkisen vallan valtaoikeuksien käyttöön, vaan että sen on päinvastoin katsottava olevan erottamaton osa komission ja Liton välistä sopimussuhdetta.

25 Edellä todetusta seuraa, ettei unionin yleinen tuomioistuin tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan valituksenalaisen tuomion 30 kohdassa, ettei sen käsiteltäväksi voida pätevästi saattaa kannetta SEUT 263 artiklan nojalla.

26 Lisäksi on korostettava, että riippumatta siitä, että unionin yleinen tuomioistuin myönsi valituksenalaisen tuomion 29 kohdassa, että veloitusilmoitus on epäselvä, se ei millään tavoin heikennä oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan, sellaisena kuin se taataan perusoikeuskirjan 47 artiklan ensimmäisessä kohdassa. Kuten unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, tämän artiklan tarkoituksena ei ole muuttaa perussopimuksissa määrättyä tuomioistuinvalvontaa koskevaa järjestelmää eikä etenkään niitä sääntöjä, jotka koskevat unionin tuomioistuimissa nostettujen suorien kanteiden tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, kuten ilmenee myös kyseiseen 47 artiklaan liittyvistä selityksistä, jotka on SEU 6 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan ja perusoikeuskirjan 52 artiklan 7 kohdan mukaisesti otettava huomioon perusoikeuskirjaa tulkittaessa (tuomio Inuit Tapiriit Kanatami ym. v. parlamentti ja neuvosto, C-583/11 P, EU:C:2013:625,97 kohta ja määräys von Storch ym. v. EKP, C-64/14 P, EU:C:2015:300, 55 kohta).

27 Mitä tulee Liton väitteeseen, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin loukkasi luottamuksensuojan periaatetta, on muistutettava, että vaikka oikeuskäytännössä katsotaan vakiintuneesti, että mahdollisuus vedota tähän luottamuksensuojan periaatteeseen on kaikilla taloudellisilla toimijoilla, joille toimielimen toiminnan vuoksi on syntynyt perusteltuja odotuksia olemassa olevan tilanteen säilymiseen (ks. vastaavasti tuomio Di Lenardo ja Dilexport, C-37/02 ja C-38/02, EU:C:2004:443, 70 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), ei Lito kuitenkaan ole osoittanut, millä tavoin komissio synnytti sille tällaisia odotuksia sen nostaman kumoamiskanteen väitettyyn tutkittavaksi ottamiseen liittyen.

28 Viivästyskorkojen pääomittamisen päivää koskeva väite, joka kohdistuu valituksenalaisen tuomion 73–77 kohtaan, on tarkasteltava kolmannen valitusperusteen yhteydessä.

29 Edellä esitetystä seuraa, että ensimmäinen valitusperuste on hylättävä perusteettomana.

Toinen valitusperuste

Asianosaisten lausumat

30 Lito väittää toisessa valitusperusteessaan, joka koskee perusteettomasti maksetun määrän käsitteen soveltamisessa väitetysti tapahtunutta oikeudellista virhettä, että unionin yleinen tuomioistuin vääristi valituksenalaisen tuomion 47–69 kohdassa perusteettoman edun palauttamisen käsitettä sellaisena kuin se seuraa Belgian siviililain (code civil) 1376 §:stä ja sovelsi sitä virheellisesti kyseessä olevan asian tosiseikkoihin.

31 Lito väittää, että yhtäältä Belgian siviililain 1376 §:n soveltaminen edellyttää tahallisuutta osoittavaa tekijää tai virhettä, joka on käsiteltävästä asiasta puuttuva subjektiivinen tekijä. Toisaalta merkityksellinen päiväys sen katsomiseksi, että määrä on maksettu perusteettomasti, on tämän maksun perimispäivä, joka vastaa WIH-hankkeen valmistumista. Lito katsoo, ettei työaikalistojen esittämättä jättämistä voida rinnastaa tämän hankkeen valmistumatta jäämiseen.

32 Lito katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisen tuomion 56 kohdassa virheellisesti jälkeenpäin esitetyt työaikaluettelot, joissa on yhtiön logo, joka näin ollen vahvisti ne oikeiksi. Lito muistuttaa, ettei sillä ollut asianomaisen yhteenliittymän yritysten kanssa tapahtuneen fuusioitumisen vuoksi mahdollisuutta saada tarkastuspäivänä takaisin sähköisesti laadittuja listoja.

33 Lisäksi Lito katsoo olleensa vilpittömästi vakuuttunut siitä, että komissio oli luopunut oikeuksistaan, koska se pysytteli hiljaa lähes viiden vuoden ajan WIH-hankkeen valmistumisen jälkeen.

34 Komission mukaan toista, neljättä, viidettä, kuudetta ja kahdeksatta valitusperustetta on arvioitava yhdessä ja ne on kaikki jätettävä tutkimatta, koska niissä pyritään saamaan uusi arviointi tosiseikoista ja näytöstä, koska niissä ei millään tavoin viitata arvostelun kohteena oleviin seikkoihin tai edes arvostella valituksenalaista tuomiota ja koska niissä toistetaan tarkasti unionin yleisessä tuomioistuimessa jo esitetyt perusteet.

35 Toissijaisesti komissio väittää, että valituksenalaisen tuomion 56–59 kohdasta käy ilmi, että unionin yleinen tuomioistuin ei millään tavoin vääristänyt esitettyä todistusaineistoa kun se hylkäsi Liton jälkikäteen esittämät työaikaluettelot ja komissiolle WIH-hankkeen aikana lähetetyt hankkeen edistymistä koskevat jaksottaiset kertomukset, koska ne eivät vastanneet sopimuksessa vahvistettuja edellytyksiä.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

36 Mitä tulee perusteettomasti maksetun määrän käsitteen soveltamiseen, unionin yleinen tuomioistuin muistutti valituksenalaisen tuomion 48–50 kohdassa sopimusmääräyksistä ja erityisesti yleisten sopimusehtojen 13 artiklan 1 kohdan ensimmäisestä alakohdasta ja 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan kolmannesta alakohdasta, joiden nojalla Lito oli velvollinen kirjaamaan WIH-hankkeeseen käytetyt työtunnit ja vahvistuttamaan ne oikeiksi vähintään kerran kuukaudessa tätä varten nimetyllä tai valtuutetulla henkilöllä.

37 Korostettuaan valituksenalaisen tuomion 51 kohdassa taloudellisia sitoumuksia koskevien edellytysten merkitystä, unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 52 ja 53 kohdassa, että lopullisesta tarkastuskertomuksesta käy ilmi, ettei Lito ollut kirjannut työtunteja sopimusmääräysten mukaisella tavalla.

38 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisen tuomion 55 ja 56 kohdassa Liton väitteet, jotka koskivat sitä, ettei työaikalistoja ollut voitu toimittaa tapahtuneen fuusioitumisen vuoksi. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi tältä osin, etteivät Liton jälkeenpäin toimittamat työaikaluettelot ole tätä varten nimetyn henkilön päiväämiä tai vahvistamia, toisin kuin yleisten sopimusehtojen 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa nimenomaisesti määrätään, ja ettei niitä näin ollen voida pitää todisteina WIH-hanketta varten suoritetuista työtunneista.

39 Koska Lito esittää tämän valitusperusteen yhteydessä väitteen, joka on sama kuin sen ensimmäisessä oikeusasteessa jo esittämä väite, osoittamatta, mistä unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 55 ja 56 kohdassa väitetysti tekemässä oikeudellisessa virheessä on kyse, on tämä väite jätettävä unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti tutkimatta (ks. mm. tuomio Interporc v. komissio, C-41/00 P, EU:C:2003:125, 16 kohta).

40 Mitä tulee perusteettoman edun palauttamisen käsitteen vääristämistä koskevaan moitteeseen, on tämä moite hylättävä perusteettomana.

41 Unionin yleistä tuomioistuinta ei nimittäin voida arvostella minkäänlaisesta Belgian oikeuden säännöksen tai määräyksen vääristämisestä, koska se katsoi valituksenalaisen tuomion 64 kohdassa, että työaikalistojen toimittaminen on olennainen osa sopimuksen mukaisia velvollisuuksia, joiden laiminlyönti merkitsee sopimuksen rikkomista, joka voi johtaa ennakkomaksujen palauttamiseen.

42 Tästä seuraa, että maksettujen summien palauttamista voidaan vaatia WIH-hankkeen valmistumispäivästä riippumatta tai sellaisesta subjektiivisesta luonteesta riippumatta, jota perusteettoman edun palauttamiselta Belgian oikeuden mukaisesti väitetysti edellytetään.

43 Lisäksi ja tämän tuomion 27 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti Lito ei voi vedota luottamuksensuojan periaatteen loukkaamiseen, koska komissio ei ole antanut sille täsmällisiä vakuutteluita perusteettoman edun palauttamista koskevaan vaatimukseen annettavan vastauksen osalta.

44 Edellä todetusta seuraa, että toinen valitusperuste on osittain jätettävä tutkimatta ja osittain hylättävä perusteettomana.

Kolmas valitusperuste

Asianosaisten lausumat

45 Kolmannessa valitusperusteessa Lito arvostelee unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se loukkasi unionin oikeuden perusperiaatteita ja erityisesti oikeutta tulla kuulluksi ja oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, kun se määräsi valituksenalaisen tuomion 73–77 kohdassa, että Liton on maksettava viivästyskorkoja ottamatta huomioon Liton väitteitä, joiden mukaan ei voida katsoa, että veloitusilmoituksessa, joka on luonteeltaan puhtaasti informatiivinen, vahvistetaan maksamiselle eräpäivä, jonka ylittyminen johtaa viivästyskorkoihin.

46 Lito väittää, että kyseisten korkojen pääomittamisen alkamisajankohta on lainvastainen, koska komissio vahvisti sen yksipuolisesti veloitusilmoituksessa, joka on asiakirja, jonka unionin yleinen tuomioistuin on määritellyt ”informatiiviseksi”. Lito lisää, ettei unionin yleinen tuomioistuin perustellut riittävällä tavalla arviointiaan näiden korkojen laskennassa käytetystä korkonannasta ja näiden viimeksi mainittujen pääomittamisen alkamisajankohdasta.

47 Komissio muistuttaa, että unionin yleinen tuomioistuin esitti asianosaisille täsmällisiä kysymyksiä korkokannasta ja otti arvioinnissaan huomioon asianosaisten esittämät väitteet.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

48 Heti aluksi on muistutettava, että oikeus tulla kuulluksi oikeudenkäyntimenettelyssä ei merkitse, että tuomioistuimen on sisällytettävä päätökseensä jokaisen asianosaisen kaikki väitteet kokonaisuudessaan. Sitä vastoin tämä oikeus merkitsee, että kuultuaan kaikki väitteet ja arvioituaan näytön tuomioistuin lausuu kanteen vaatimuksista ja perustelee päätöksensä (ks. mm. tuomio Schröder ym. v. komissio, C-221/97 P, EU:C:1998:597, 24 kohta ja tuomio Technische Glaswerke Ilmenau v. komissio, C-404/04 P, EU:C:2007:6, 125 kohta).

49 Näin ollen on tarkistettava, noudattiko unionin yleinen tuomioistuin näitä vaatimuksia lausuessaan valituksenalaisen tuomion 73–77 kohdassa viivästyskoroista.

50 Tältä osin on katsottava, että valituksenalaisen tuomion 74–77 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin sovelsi yleisten sopimusehtojen 19 artiklan 2 kohtaa. Kuten muun muassa kyseisen tuomion 44 kohdasta käy ilmi, tässä määräyksessä määrätään, että viivästyskorot kattavat jakson, joka alkaa komission vahvistaman maksupäivän jälkeisenä ensimmäisenä päivänä ja päättyy sen päivän iltana, jona summa maksetaan kokonaisuudessaan. Kyseisessä määräyksessä määrätään myös, että jos maksua ei ole suoritettu komission vahvistamana päivänä, sopimuskumppanin maksettavalle summalle lasketaan korkoa sen korkokannan mukaisesti, joka mainitaan näiden sopimusehtojen 3 artiklan 6 kohdassa, jonka mukaan sovelletaan Euroopan keskuspankin (EKP) perusrahoitusoperaatioihinsa soveltamaa korkokantaa, korotettuna 3,5 prosenttiyksiköllä.

51 On kuitenkin kiistatonta, ettei Lito ole missään menettelyn vaiheessa kiistänyt näiden sopimusmääräysten pätevyyttä.

52 Lisäksi katsottuaan valituksenalaisen tuomion 75 kohdassa, että sovellettava korkokanta oli 1,5 prosenttia, unionin yleinen tuomioistuin päätyi sovellettavan korotuksen vuoksi 5 prosentin viivästyskorkoon; viivästyskoron laskeminen alkoi 25.10.2011, joka oli ensimmäinen veloitusilmoituksessa mainitun maksupäivän jälkeinen päivä.

53 Edellä todetusta seuraa, että unionin yleinen tuomioistuin sovelsi sopimusmääräyksiä asianmukaisella tavalla ja perusteli päätöksensä oikeudellisesti riittävällä tavalla.

54 Kolmas valitusperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Neljäs valitusperuste

Asianosaisten lausumat

55 Neljännessä valitusperusteessa, joka koskee virheellisten oikeudellisten arviointiperusteiden soveltamista näytön arvioinnissa, Lito arvostelee unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se katsoi valituksenalaisen tuomion 52–56 kohdassa, ettei se ollut laatinut työaikalistoja ja että esitetyt työaikalistat eivät vastanneet sopimuksen mukaisia vaatimuksia, vaikka jälkeenpäin toimitetut työaikalistat oli laadittu yrityksen viralliselle paperille, jolloin yrityksen logolla vahvistettiin niiden olevan alkuperäisiä. Suorittaessaan tällaisen arvioinnin unionin yleinen tuomioistuin teki Liton mukaan virheellisiä toteamuksia ja teki näistä todisteista virheellisen oikeudellisen luonnehdinnan.

56 Lito väittää myös, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 60–64 kohdassa virheellisesti, että WIH-hankkeen parissa työskennelleiden henkilöiden kirjeenvaihdon toimittaminen ei ollut omiaan muodostamaan näyttöä siitä, kuinka pitkän ajan nämä henkilöt tosiasiallisesti työskentelivät tämän hankkeen parissa, koska tämän kirjeenvaihdon todistusarvo on seurausta muun muassa siitä seikasta, että komissio käytti sitä perusteena alentaakseen jälkikäteen summaa, jonka palauttamista se vaati.

57 Lito katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin teki valituksenalaisen tuomion 61 kohdassa virheen myös katsoessaan, ettei sen tehtävänä ollut etsiä Liton toimittamista liitteistä seikkoja, joilla sen väitteitä voidaan perustella, vaikka tämän saman tuomion 63 artiklassa se käyttää perusteena sitä seikkaa, että näiden liitteiden sisältö koskee luonteeltaan hallinnollisia tai puhtaasti organisatorisia seikkoja.

58 Komissio väittää, että unionin yleisen tuomioistuimen korvattavista kuluista tekemä arviointi kuuluu tosiseikkojen arviointiin, jota unionin tuomioistuin ei voi tehdä uudelleen. Joka tapauksessa unionin yleinen tuomioistuin katsoi komission mukaan asianmukaisesti valituksenalaisen tuomion 61 kohdassa, ettei sen tehtävänä ollut etsiä todisteita, joilla Liton väitteitä voitiin perustella, laajasta liitteestä, joka lisäksi koski vain WIH-hankkeen tuloksia, jotka voivat muodostaa näyttöä tämän hankkeen asianmukaisesta toteuttamisesta.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

59 Heti aluksi on sivuutettava valituksenalaisen tuomion 52–56 kohdasta esitetyt väitteet, koska ne sekoittuvat todistusaineiston väitetyn vääristämisen verukkeella väitteisiin, joihin on jo vedottu toisen valitusperusteen yhteydessä ja jotka on jätetty tutkimatta tämän tuomion 40 kohdassa.

60 Mitä tulee väitteeseen Liton toimittamien liitteiden arvioinnista, on todettava, että Lito toistaa olennaisilta osin väitteet, jotka se jo esitti ensimmäisessä oikeusasteessa, kuten muun muassa valituksenalaisen tuomion 61–63 kohdasta käy ilmi.

61 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisessa tuomiossa, ettei sille kuulu Liton toimittamien laajojen liitteiden yksityiskohtainen arvioiminen muun muassa sen vuoksi, etteivät nämä asiakirjat joka tapauksessa olleet omiaan osoittamaan, kuinka paljon työaikaa WIH-hankkeeseen tosiasiallisesti käytettiin. Se lisää, että tämän kirjeenvaihdon todistusarvo ei myöskään voi olla seurausta siitä, että komissio suostui katsomaan, että yhtä työntekijää varten merkityt työtunnit olivat tukikelpoisia, koska tämä seikka ei ole omiaan vaikuttamaan siihen, voitiinko muiden työntekijöiden työtunnit perustella työtuntien merkitsemiseen sovelletun järjestelmän mukaisesti, sellaisena kuin tästä järjestelmästä määrätään sopimuksessa.

62 Edellä esitetystä seuraa, että Lito arvostelee väitteillään vain sitä ratkaisua, johon unionin yleinen tuomioistuin päätyi valituksenalaisen tuomion 62 ja 63 kohdassa ja pyrkii todellisuudessa unionin yleisessä tuomioistuimessa esitetyn kanteen uudelleentarkasteluun, mikä ei kuulu unionin tuomioistuimen toimivaltaan (ks. mm. tuomio Reynolds Tobacco ym. v. komissio, C-131/03 P, EU:C:2006:541, 50 kohta).

63 Näin ollen kanne on jätettävä tutkimatta, koska sen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.

64 Mitä tulee siihen, että unionin yleistä tuomioistuinta arvosteltiin valituksenalaisen tuomion 63 kohdan osalta, unionin yleisen tuomioistuimen päättelyiden ei voida katsoa olevan mitenkään ristiriitaiset, koska se ei arvioinut toimitettujen liitteiden sisältöä vaan tämä arviointi on seurausta komission esittämistä toteamuksista, joita Lito ei ole kiistänyt.

65 Näin ollen neljäs peruste on osittain jätettävä tutkimatta ja osittain hylättävä perusteettomana.

Viides valitusperuste

Asianosaisten lausumat

66 Viides valitusperuste koskee unionin yleisen tuomioistuimen oikeudellista virhettä työaikaluetteloiden oikeudellisen luonteen arvioinnissa.

67 Liton mukaan vaikka kaikilla yrityksillä on velvollisuus laatia jaksottaisia kertomuksia, joiden avulla voidaan määritellä jokaisen työntekijän ja jokaisen yksikön WIH-hankkeeseen käyttämä työaika, tämä velvollisuus ei kuitenkaan saa johtaa suoritetun työn katoamiseen, koska muuten se merkitsisi suhteetonta tai kohtuutonta velvollisuutta. Koska jaksottaisen kertomuksen käsitettä ei määritellä unionin lainsäädännössä eikä oikeuskäytännössä, olisi tapauskohtaisesti ja erityisten tarpeiden mukaan määriteltävä, kuinka täsmällisiä kertomusten on oltava.

68 Komissio muistuttaa, että sopimuksissa, jotka koskevat ohjelmia, jotka saavat taloudellista tukea, edunsaajalla on oikeudellinen velvollisuus kirjata ja ilmoittaa tarkasti kulunsa ja perustella niiden hyväksyttävyys. Tässä asiayhteydessä komissio täsmentää lisäksi, että hankkeen valmistuminen on täysin riippumaton tuensaajalle kuuluvasta velvollisuudesta perustella kulujensa hyväksyttävyys.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

69 Aluksi on todettava, että Lito rajoittuu jälleen vain toistamaan väitteet, jotka se jo esitti ensimmäisessä oikeusasteessa, kuten muun muassa valituksenalaisen tuomion 43 kohdasta käy ilmi.

70 Lisäksi vaikka Lito arvostelee unionin yleisen tuomioistuimen päättelyitä suhteellisuusperiaatteen perusteella, se ei kuitenkaan viittaa yhteenkään valituksenalaisen tuomion perusteluun, jonka osalta tällainen moite voidaan esittää.

71 Näissä olosuhteissa unionin tuomioistuimella ei ole mahdollisuutta suorittaa sille muutoksenhaun yhteydessä kuuluvaa tehtävää ja harjoittaa sille kuuluvaa laillisuusvalvontaa (ks. määräys Greinwald v. Wessang, C-608/12 P, EU:C:2014:394, 28 kohta).

72 Viides kanneperuste on siis jätettävä tutkimatta.

Kuudes valitusperuste

Asianosaisten lausumat

73 Kuudennessa valitusperusteessa, joka koskee oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan oikeuden loukkaamista ja puolustautumisoikeuksien ja sopimuspuolten prosessuaalisen yhdenvertaisuuden noudattamisen takaavien menettelymääräysten rikkomista, Lito arvostelee unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se katsoi valituksenalaisen tuomion 56 kohdassa täysin mielivaltaisella tavalla, etteivät Liton liitteissä toimittamat työaikaluettelot vastanneet sopimusmääräyksissä vahvistettuja edellytyksiä, ja saman tuomion 63 kohdassa, ettei luetteloiden avulla voitu osoittaa, kuinka paljon työaikaa WIH-hankkeeseen oli tosiasiallisesti käytetty.

74 Koska komissio katsoi yksipuolisesti, etteivät toimitetut työaikaluettelot olleet omiaan osoittamaan kyseisen hankkeen yhteydessä suoritettujen työtuntien määrää ja koska unionin yleinen tuomioistuin noudatti tätä näkemystä käyttäen perusteena sopimusmääräyksiä, Lito joutui epäedulliseen asemaan tähän toimielimeen nähden, koska toimielin on sen mukaan käsiteltävässä asiassa sekä tuomarina että asianosaisena. Liton mukaan tästä seuraa, että sopimusmääräykset ovat kohtuuttomia ja suhteellisuusperiaatteen vastaisia.

75 Komissio katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin arvioi asianmukaisella tavalla asianosaisten välisten sopimusmääräysten perusteella kaikkia esitettyjä todisteita ja noudatti tässä yhteydessä puolustautumisoikeuksia ja asianosaisten prosessuaalisen yhdenvertaisuuden periaatetta.

76 Mitä tulee sopimusehtojen väitettyyn kohtuuttomuuteen ja niiden ristiriitaisuuteen suhteellisuusperiaatteen kanssa, komissio väittää, että nämä väitteet esitettiin ensimmäisen kerran muutoksenhaun yhteydessä ja ne on näin ollen jätettävä tutkimatta.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

77 Siltä osin kuin on kyse kuudennesta valitusperusteesta, joka myös koskee valituksenalaisen tuomion 56 ja 63 kohtaa, joita on jo arvioitu toisen ja neljännen valitusperusteen yhteydessä, riittää kun muistutetaan, että unionin yleinen tuomioistuin otti huomioon Liton todistusaineistona toimittaman kirjeenvaihdon, mutta katsoi, että se on puutteellinen, koska se ei ollut omiaan osoittamaan sopimusmääräysten mukaisella tavalla sitä, kuinka paljon työaikaa Liton työntekijät tosiasiallisesti käyttivät WIH-hankkeeseen.

78 Näin ollen unionin yleisen tuomioistuimen ei voida katsoa tehneen mielivaltaisen ratkaisun, jolla rikottiin oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevaan oikeuteen liittyviä vaatimuksia.

79 Sen väitteen osalta, jonka mukaan sopimusmääräykset ovat suhteettomia tai jopa kohtuuttomia, on todettava, ettei Lito missään menettelyn vaiheessa asettanut kyseenalaiseksi asianosaisten välillä sovellettavien sopimusmääräysten pätevyyttä.

80 Väittäessään käsiteltävänä olevan valituksen yhteydessä, että nämä sopimusmääräykset ovat kohtuuttomia ja että niillä loukataan suhteellisuusperiaatetta, Lito vetoaa ensimmäisen kerran unionin tuomioistuimessa perusteeseen, johon se ei vedonnut unionin yleisessä tuomioistuimessa.

81 Valitusasioissa unionin tuomioistuin on kuitenkin toimivaltainen tutkimaan ainoastaan oikeudellisen ratkaisun, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt sille esitetyistä perusteista (ks. mm. tuomio Sison v. neuvosto, C-266/05 P, EU:C:2007:75, 95 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

82 Edellä todetusta seuraa, että kuudes valitusperuste on osittain jätettävä tutkimatta ja osittain hylättävä perusteettomana.

Seitsemäs valitusperuste

Asianosaisten lausumat

83 Seitsemännessä valitusperusteessa, joka koskee kustannusten arvioimisen menetelmien oikeudellisen luonteen arvioinnissa tapahtunutta oikeudellista virhettä, Lito muistuttaa ensin eri menetelmistä, joiden avulla korvattavat kustannukset voidaan määritellä, ja väittää sen jälkeen, että veloitusilmoitus on kumottava, koska siinä ei oteta huomioon menetelmää, jossa kokonaiskustannuksista vähennetään kertaluonteiset yleiset kustannukset.

84 Komissio katsoo, että Liton perusteluilla ei voida kyseenalaistaa unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisessa tuomiossa esittämiä päättelyitä.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

85 On todettava, kuten valituksenalaisen tuomion 42 kohdasta käy ilmi, että komission vastakanne perustui ensimmäiseksi sille, ettei Lito noudattanut velvollisuutta laatia työaikalistoja yleisten sopimusehtojen 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisella tavalla ja toiseksi sille, että Lito laski virheellisesti WIH-hankkeesta aiheutuneet epäsuorat kustannukset kokonaiskustannusmenetelmän avulla.

86 Koska unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 47–64 kohdassa ensimmäisen väitteen perusteella, että vastakanne on perusteltu, kokonaiskustannusmenetelmälle perustuvaa väitettä ei ollut aiheellista arvioida.

87 Näin ollen Liton esittämä väite, joka liittyy kustannusten arviointimenetelmien oikeudellisen luonteen arviointiin, on hylättävä, koska se ei ole omiaan johtamaan valituksenalaisen tuomion kumoamiseen.

88 Seitsemäs kanneperuste on näin ollen hylättävä tehottomana.

Kahdeksas valitusperuste

Asianosaisten lausumat

89 Lito väittää kahdeksannessa valitusperusteessa, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen jättäessään katsomatta, että komissio oli toiminut kohtuuttomalla tavalla, kun se vaati maksettujen summien palauttamista, vaikka se katsoi 24.5.2011 päivätyssä kirjeessä, että WIH-hanketta varten oli työskennelty jatkuvasti ja tehokkaasti. Liton mukaan sitä, ettei tutkimuksen suorittamisen yhteydessä voitu toimittaa työaikaluetteloita, ei voida rinnastaa siihen, ettei sopimuksen mukainen keskeinen velvollisuus eli WIH-hankkeen valmistuminen, ollut toteutunut.

90 Komissio katsoo, etteivät sopimusmääräykset, joihin Lito vapaaehtoisesti sitoutui sopimuksen tekemisen yhteydessä, ole millään tavoin kohtuuttomia tai suhteellisuusperiaatteen vastaisia.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

91 Aluksi on todettava, että kahdeksannessa valitusperusteessaan Lito vain toistaa unionin yleisessä tuomioistuimessa esittämänsä perusteet ilmoittamatta edes, miltä osin se vaatii tuomion kumoamista tai esittämättä oikeudellisia perusteita ja perusteluita, joihin se erityisesti haluaa vedota tämän vaatimuksen tueksi. Näin ollen Lito vaatii tosiasiassa unionin yleisessä tuomioistuimessa esitetyn kanteen uudelleen tutkimista, mikä ei kuulu unionin tuomioistuimen toimivaltaan (ks. mm. tuomio Eurocoton ym. v. neuvosto, C-76/01 P, EU:C:2003:511, 46 ja 47 kohta).

92 Kahdeksas valitusperuste on näin ollen jätettävä tutkimatta.

93 Joka tapauksessa se on myös hylättävä perusteettomana.

94 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti on nimittäin katsottava, että harkintavaltaa on käytetty väärin kun toimielin käyttää toimivaltaansa yksinomaan tai ainakin olennaisilta osin muiden kuin esitettyjen päämäärien saavuttamiseksi tai perustamissopimuksessa asian käsittelyjärjestykseksi erityisesti määrätyn menettelyn välttämiseksi (tuomio Yhdistynyt kuningaskunta v. neuvosto, C-84/94, EU:C:1996:431, 69 kohta; tuomio Windpark Groothusen v. komissio, C-48/96 P, EU:C:1998:223, 52 kohta ja tuomio Swedish Match, C-210/03, EU:C:2004:802, 75 kohta).

95 Näin ollen harkintavallan väärinkäyttö on yksi niistä seikoista, joiden osalta unionin tuomioistuimet arvioivat SEUT 263 artiklan mukaisen kumoamiskanteen yhteydessä riitautetun toimenpiteen laillisuutta (ks. vastaavasti tuomio Internationale Handelsgesellschaft, 11/70, EU:C:1970:114, 3 kohta).

96 SEUT 272 artiklan mukaisesti nostetussa kanteessa kantaja sitä vastoin voi moittia sopimuskumppanina olevaa toimielintä ainoastaan siitä, että se on rikkonut sopimusmääräyksiä tai sopimukseen sovellettavaa oikeutta (ks. vastaavasti tuomio komissio v. Zoubek, 426/85, EU:C:1986:501, 11 kohta).

97 Tästä seuraa, että kumoamisperuste, joka koskee komission väitettyä harkintavallan väärinkäyttöä ja jossa pyritään siihen, että unionin yleinen tuomioistuin lausuu riitautetun toimenpiteen lainmukaisuudesta perustamissopimuksen määräysten kannalta, on jätettävä tutkimatta.

98 Jos kahdeksas valitusperuste on kuitenkin ymmärrettävä siten, että se koskee komission kohtuutonta toimintaa sen ja Liton välisissä sopimukseen perustuvissa suhteissa, olisi todettava, ettei Lito kiistänyt missään menettelyn vaiheessa sitä, millä tavoin unionin yleinen tuomioistuin tulkitsi sopimusmääräyksiä valituksenalaisen tuomion 48–53 kohdassa tai komission palautettavaksi vaaditusta summasta tekemiä ilmoituksia, kuten valituksenalaisen tuomion 65 kohdasta käy ilmi.

99 Lisäksi Liton toteamus, jonka mukaan WIH-hankkeen valmistuminen on todellisuudessa keskeinen sopimusvelvoite, ei myöskään ole omiaan johtamaan päätelmään, että komissio toimi kohtuuttomalla tavalla, koska unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 64 kohdassa, ettei Lito noudattanut velvollisuuttaan laatia työaikaluetteloita ja kirjata työntekijöiden suorittamia työtunteja yleisten sopimusehtojen 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti.

100 Tästä seuraa, että kahdeksas valitusperuste on jätettävä tutkimatta ja että se on joka tapauksessa perusteeton.

Yhdeksäs valitusperuste

Asianosaisten lausumat

101 Yhdeksännessä valitusperusteessaan, joka koskee puutteellisia perusteluita, Lito arvostelee unionin yleistä tuomioistuinta siitä, ettei se katsonut, että veloitusilmoitus on täysin perusteeton, koska viittaus 24.5.2011 ja 17.8.2011 päivättyihin sähköpostiviesteihin on tältä osin riittämätön.

102 Komissio katsoo, että Liton väitteet on hylättävä perusteettomina.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

103 Tällä yhdeksännellä valitusperusteella Lito arvostelee unionin yleistä tuomioistuinta lähinnä siitä, ettei se lausunut kumoamiskanteessa esitetystä toisesta kanneperusteesta, joka koski veloitusilmoituksen puuttuvia perusteluita.

104 Yhtäältä on kuitenkin katsottava, ettei väitettä, joka koskee puutteellisia perusteluita SEUT 296 artiklan perusteella, voida hyväksyä SEUT 272 artiklan mukaisesti nostetun kanteen yhteydessä.

105 Toisaalta on todettava, että sen arvioimisen yhteydessä, onko vastakanne perusteltu, unionin yleinen tuomioistuin tarkasti valituksenalaisen tuomion 65–69 kohdassa komission vaatimaan summaan johtaneen laskutoimituksen komission toimittamien sellaisten seikkojen perusteella, joita Lito ei ole kiistänyt.

106 Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 70–72 kohdassa, että komissio oli täsmentänyt asianmukaisesti vaadittujen summien palauttamisen ehtoja ja maksupäivää siltä osin kuin ne olivat seurausta sekä 24.5.2011 päivätystä kirjeestä että veloitusilmoituksessa itsessään ”Maksuehdot” -otsikon alla esitetyistä seikoista.

107 Tästä seuraa, ettei unionin yleistä tuomioistuinta voida arvostella perusteluvelvollisuuteen liittyvästä oikeudellisesta virheestä ja että yhdeksäs valitusperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Kymmenes valitusperuste

Asianosaisten lausumat

108 Kymmenennessä ja viimeisessä valitusperusteessa, joka koskee luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista, Lito arvostelee unionin yleistä tuomioistuinta siitä, ettei se katsonut, että komissio määräsi seuraamuksen pelkistä muotovirheistä, jotka koskivat noudatettavaa menettelyä, vaatiessaan maksettujen summien palauttamista viisi vuotta WIH-hankkeen taustalla olleen ohjelman päättymisen jälkeen siitä huolimatta, että tutkimustyö oli tehty vilpittömässä mielessä ja taloudellinen tuki saatu sopimuksen mukaisten velvollisuuksien mukaisella tavalla.

109 Komissio muistuttaa, ettei riita koske Liton toteuttamaa WIH-hanketta vaan sitä, noudattiko tämä viimeksi mainittu sille kuuluvia velvollisuuksia, jotka koskivat tukikelpoisten kulujen määrittelemistä. Lisäksi komissio kiistää synnyttäneensä Litolle minkäänlaisia perusteltuja odotuksia.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

110 Luottamuksensuojan periaatteen osalta, sellaisena kuin tämä periaate johtuu tämän tuomion 27 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä, riittää kun todetaan, ettei Lito ole osoittanut, millä tavoin komissio synnytti sille odotuksia niiden menetelmien soveltamisesta, joiden avulla määritellään tukikelpoiset kulut ja jotka eroavat sopimuksessa vahvistetuista menetelmistä.

111 Liton tältä osin esittämä väite on näin ollen hylättävä perusteettomana.

112 Sen määräajan osalta, jonka kuluessa komissio voi vaatia maksettujen summien palauttamista, on korostettava, kuten valituksenalaisen tuomion 79 kohdasta käy ilmi, että jos komissio voi yleisten sopimusehtojen 17 artiklan 1 kohdan mukaisesti aloittaa yhtä osallistujaa koskevan tarkastuksen viiden vuoden kuluessa kyseessä olevan ohjelman päättämisen jälkeen, se voi sitä suuremmalla syyllä pätevästi vaatia tässä määräajassa maksettujen summien palauttamista.

113 Lisäksi vetoamalla siihen, että tutkimustyö suoritettiin vilpittömässä mielessä WIH-hankkeen yhteydessä, Lito pyrkii jälleen peittelemään sitä seikkaa, että käsiteltävässä asiassa on kyse vain työaikaluetteloiden laatimista ja työntekijöiden tekemien työtuntien kirjaamista koskevan velvollisuuden laiminlyönnistä, sellaisena kuin siitä määrätään yleisten sopimusehtojen 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa.

114 Liton väitteet on näin ollen hylättävä perusteettomina.

115 Liton esittämä kymmenes ja viimeinen valitusperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.

116 Kaikesta edellä todetusta seuraa, ettei yksikään Liton valituksensa tueksi esittämä peruste voi menestyä.

117 Näin ollen valitus on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

118 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdan mukaan unionin tuomioistuin tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista, jos valitus on perusteeton. Saman työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan, jota sovelletaan sen 184 artiklan 1 kohdan nojalla valituksen käsittelyyn, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Lito on hävinnyt asian ja komissio on vaatinut Liton velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut, tämä viimeksi mainittu on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro AE velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset